

После одлуке Међународног суда правде питање Косова и Метохије поново је добило на актуелности, како у Србији, тако и на ширем међународном плану, посебно унутар Европске уније.

Подсетимо се да је пре две године Србија, преко Генералне скупштине УН, упутила питање Међународном суду правде у вези са легалношћу проглашења независности јужне српске покрајине. Маневар српских власти представљао је најбенигнији могући корак који је омогућио готово двогодишње одлагање косовског питања и његово преношење са политичког на правно поље. Тиме је избегнута опасност да ово питање доведе до директног политичког сучељавања Србије са земљама Запада које су признале независност Косова. Српске власти су предах искористиле да се концентришу на свој други програмски циљ - пут ка чланству у Европској унији. Међутим, када је Међународни суд правде саопштио своју одлуку исцрпљено је ово средство унутрашње кохезије и поново се доспело на политички терен од кога је Србија упорно бежала.

Сама одлука Међународног суда правде представља, најблаже речено, избегавање одговора и насиље над логиком. Одговор да декларација о независности није у нескладу са међународним правом подсећа на ситуацију у којој би на просто питање „Колико је сати“ добили одговор „Сада није два сата“. Апсолутно тачно и апсолутно бескорисно. Али како је Србија све своје дипломатске адуте положила на одлуку овога суда неизбежан је утисак потпуног дипломатског пораза, а представници земаља које су признале независност Косова и Метохије додатно су подгрејали овај мучни осећај. Сада је следећи корак Србије морао бити покушај да се анулира настали проблем и то усвајањем резолуције у Генералној скупштини УН. Текст са којим је Србија изашла пред остале чланице УН написан је умирујућим тоновима, али садржи одредбе којима се не подржава једнострану сецесију Косова и позива на свеобухватне разговоре, што имплицитно обухвата и питање статуса. Ове две тачке уједно представљају и минимум српских интереса, у овом тренутку.

Наравно, на другој страни нашле су се САД које су већ најавиле да ће резолуцију Србије мењати амандманима, али и многе земље ЕУ које су признале Косово. Сама Европска унија доспела је поново у процеп немогавши да усагласи јединствен став око гласања у

Генералној скупштини. Отпор њених чланица које Косово нису признале запретио је да још једном разори све напоре Брисела да се представи као дорастао играч на међународном пољу, и то на Балкану који ионако сматрају својим двориштем.

Излаз из настале ситуације нађен је у притиску на Србију. Ако би ова пристала да своју резолуцију усклади са жељама Брисела, Европска унија би сачувала своје јединство и избегла би понижавајући раскол приликом гласања. Сигнали упућени Србији били су више него јасни. Потпредседник Владе Србије Божидар Ђелић изјавио је да неке државе почињу да повезују проблем Косова са даљим путем Србије према ЕУ. Самим тим очување једног циља српске политике угрожава други, и српске власти мораће ускоро да направе избор од кога су дуго бежале. Изгледа да Косово и Европа не иду више руку под руку.

У том светлу могу се тумачити и последње посете Београду на високом нивоу. Прво је немачки министар спољних послова, Вестервеле позвао Србију да прилагоди своју резолуцију гледишту Европске уније а затим је уследила и посета његовог британског колеге. Очигледно је да је са приближавањем седнице Генералне скупштине притисак на Србију порастао и да ће се дипломатска активност наставити до крајњег рока.

Суштинско питање је како ће српске власти реаговати пред овим притиском. За сада се дају двојаки сигнали. С једне стране министар Јеремић лобира међу државама чланицама УН за предлог српске резолуције, а са друге и он, и председник Тадић, па чак и лидер опозиције Томислав Николић изразили су спремност да покушају да нађу заједничку формулацију резолуције са Европском унијом. Договори које у Бриселу води председник Тадић са високим представником Кетрин Ештон треба да то компромисно решење омогуће.

Истина, сама резолуција не може бити мекша од оне коју је Србија већ предложила па се поставља питање о каквим детаљима се преговара у Бриселу. Министар Вестервеле је својом изјавом да је „географска мапа југоисточне Европе исцртана и завршена“ показао да би једино попуштање у ствари морала да учини Србија, и то тако што би, вероватно, пристала да своје суштинске формулације замени двосмисленим изразима које би после свако тумачио како хоће. А досадашње искуство говори да се свака двосмислена фраза на крају протумачи супротно интересима Србије. Стога и најновије искушење српских власти није тренутно већ представља дугорочан избор. Тихим одрицањем од косовске политике можда ће се сачувати магловити пут ка Европској унији.

(Глас Русије)